

gaae en Forandring, ville gjøre det umuligt for mig at stemme for Loven, da jeg saa maa ansee den for at være ligefrem i Strid med Retfærdighed. Jeg tilstaaer, at det er en vanffelig Sag for dem, der dele min Anskuelse, at behandle et Lovforslag som det foreliggende; thi, dersom det gaaer igjennem, som vi ansee for at være retfærdigt, saa vil den ene af Parterne sige, at man dog gjør et uretfærdigt Indgreb i deres Eiendomsret, og den anden Part vil sige, at man flaaer dem, og vi kunne saaledes vente, naar vi kunne sætte vore Anskuelser igjennem om dette Spørgsmaal, at vi fra begge Sider ville møde lige megen Misfornøielse. Det vil derfor altid for mig blive et Spørgsmaal, hvorvidt det kan være rigtigt, naar man seer sine Anskuelser om det Rigtige blive af begge Parter bedømte paa en saadan Maade, hvorvidt det da kan være rigtigt at gennemføre dem, selv om man havde Magten dertil. Men jeg skal imidlertid, dersom de af mig paapegede Forandringer, som jeg maa ansee for aldeles nødvendige, kunne vinde Forsamlingens Bifald, ikke have Noget imod at stemme for Loven.

Tscherning: Jeg forstod ikke den ærede Minister ret sidste Gang, da han sluttede. Det forekom mig, som om han næsten opgav sin Plads ligeoverfor denne Lov. Det skulde gjøre mig ondt, om det var saa, men, er det saa, da er det kun et Beviis paa, at han har seet for sig et Billede af sin egen Fortid, som hans nærværende Tid ikke kunde gjøre fyldest. Det var da ikke Os, som trængte Ministeren bort, men det var den ærede Ministers Fortid, som skjød hans nærværende Tid tilside. Den ærede Minister sagde, forinden han nævuede dette — saa høit bevæget, og som jeg maa tilstaae ogsaa bevægede mig dybt, thi det er da et Nødanker mere, vi saa skulde tabe i denne Sag, — at dengang Landbocommissionen blev nedfat og arbejdede ved hans Medvirkning, da blev han ikke fyldestgjort i sine Forventninger, blev ikke fyldestgjort fra Medlemmerne i Commissionen, og det satte han i Forbindelse med, at denne Sag er bleven et Partispørgsmaal. Men hvem har da gjort denne Sag til et Partispørgsmaal? Mon da ikke de, som svigtede den ærede Ministers For-

ventninger? Det kunde af den hele øvrige Fremstilling fra den ærede Minister komme til at see ud, som om Vi, der stadigt i en Række af Aar have søgt, for at naae det Maal, vi her tragte efter, havde gjort Sagen til et Partispørgsmaal, — men i disse Udtalelser af Ministeren er der givet den sande Forklaring af den nærværende Tilstand. De, som ikke løste Sagen i det beileilige og rette Dieblit, de som havde givet Forhaabninger, da Landbocommissionen blev nedfat, som de ikke indfriede under dennes Virksomhed, de have gjort Sagen til et Partispørgsmaal, og det et Partispørgsmaal af en ganske eiendommelig Art, som ikke døer med enkelte Mænd, og som ikke lever med enkelte Mænd, men som ligger i Sagens Natur, idet man fra den hele store Befolkning vil tage Jordsmonnet bort, hvorpaa de sætte deres Fodder, gjøre det umuligt for dem at arbejde med Haab om at komme til at staae fast paa Noget, som er deres Eget, thi de Antydninger, som ligge i den ærede Ministers Udtalelser, naar han siger: hvorfor hemme I denne Foranstaltning og gjøre derimod ikke Sammenlægningen lettere, og hvad han forøvrigt sagde i Forbindelse hermed, det hænger slet ikke sammen med Andet end med dette: at, dersom der fandtes en Mand, stærk nok til at sammenlægge hele Landets Jordsmon, saa var der i den hele Stat kun en eneste Mand, som havde Grund, som han herskede over, og hele den øvrige Befolkning stod i Lusten tilligemed deres Konge. Det er det, som er den yderste Følge af dette System. Dersom man siger mig: men i Tidernes Løb med den Frihed og den Herlighed, I have af den Valglov, som er Eder bestaaen, og den Indflydelse, I udøve, vil en Sammenlægning af den Art ikke kunne finde Sted, og Delingen vil paatrænge sig med større Magt, saa siger jeg, det er et slet Haab, I give os, efter at I have undergravet den Styrke, hvortil I si-ge at vi skulle sætte vor Tid; I skulde ikke have undergravet den, I skulde have ladet os beholde den, og da si-ge: Tiden er endnu ikke kommen, dens Fylde er endnu ikke kommen med Hensyn til den foreliggende Sag, den kan endnu ikke fyldestgjøres, — saa havde vi dog en Trøst tilbage, men I undergrave det,